

ORĘDOWNIK POWIATOWY

powiatu

chojnickiego

Wychodzi jeden raz w tygodniu.

Abonament miesięczny na pocztę 1 zł.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Odpowiedzialny Redaktor:
Sekretarz Wydziału Powiatowego Józef Lipski.
Administracja: Wydział Powiatowy w Chojnicach.

Ogłoszenia przyjmuje Drukarnia
Dziennika Pomorskiego w Chojnicach.
Telefon nr. 44.
Ogłoszenia na stronie 2-lam. od
wiersza mm lub jego miejsce
20 gr.
Cena pojedynczego egzemplarza 40 gr.

Nr. 55

CHOJNICE, dnia 22. grudnia

Rok 1928

Treść:

- 568 Przeprowadzenie wyborów do Rad gminnych i Zarządów gminnych w gminach wiejskich powiatu chojnickiego.
- 569 W sprawie odroczenia służby wojskowej uczniom średnich Zakładów naukowych, reprobowanym przy egzaminie dojrzałości.
- 570 W sprawie otwarcia zakładów elektrycznych.
- 571 W sprawie poszukiwania byłych internowanych.
- 572 W sprawie zagubienia pieczęci gminy Janków.
- 573 Obwieszczenia.

568

Przeprowadzenie wyborów do Rad gminnych i Zarządów gminnych w gminach wiejskich powiatu chojnickiego.

Z dniem 31 marca 1929 r. kończy się trzyletni okres czynności Rad gminnych wybranych w roku 1926. Czynności przygotowawcze związane z przeprowadzeniem wyborów rozpoczną się już z początkiem 1929 r.

Wobec tego podaję do publicznej wiadomości, że wybory do Rad gminnych przeprowadzi się w tym roku również na podstawie rozporządzenia tymczasowego o zmianie pruskiej ordynacji wiejskiej dla siedmiu wschodnich prowincji Monarchji z dnia 3 lipca 1891 r. (Zbiór ustaw pruskich str. 233) oraz instrukcji o sposobie przeprowadzenia wyborów w gminach wiejskich, wydanej na podstawie § 149 cytowanej ordynacji wiejskiej.

Celem dokładnego zaznajomienia się p. p. Sołtysów oraz członków komisji wyborczych z postanowieniami wyżej cytowanego rozporządzenia oraz sposobem przeprowadzenia wyborów do Rad gminnych i Zarządów gminnych podaję poniżej do publicznej wiadomości.

1. Rozporządzenie tymczasowe o zmianie pruskiej ordynacji wiejskiej dla siedmiu wschodnich prowincji Monarchji z dnia 3 lipca 1891 r.
2. Instrukcję o sposobie przeprowadzenia wyborów w gminach wiejskich.

W Y C I A G**z Dziennika Urzędowego Ministerstwa b. dz. pr. nr. 19 poz. 190.**

Rozporządzenie tymczasowe o zmianie pruskiej ordynacji wiejskiej dla siedmiu wschodnich prowincji Monarchji z dnia 3. lipca 1891 r. (zbiór praw pruskich str. 233).

Członkowie gmin, ich prawa i obowiązki.**§ 39.**

Członkami gminy są wszyscy przynależni do gminy, którym przysługują prawa swojszczyzny (prawo gminne).

Listę członków gminy, która wykazuje ich właściwości wymagane według § 41, prowadzi sołtys i uzupełnia ją corocznie w miesiącu styczniu oraz przed wyborami uzupełniającymi. (§§ 58, 75a).

§ 40.

Prawa swojszczyzny obejmują:

1. prawo udziału w głosowaniu w Zgromadzeniu Gminnym, lub gdzie w miejsce Zgromadzenia Gminnego wchodzi wybrana Rada Gminna, prawo udziału w wyborach Gminnych.
2. prawo piastowania niepłatnych urzędów, w Zarządzie Gminnym w Radzie Gminnej.

§ 41.

Prawa swojszczyzny przysługują bez względu na płeć każdemu przynależnemu do gminy, który:

1. jest obywatelem Państwa Polskiego
2. ukończył dwudziesty rok życia
3. w dniu wyłożenia listy członków gminy przynajmniej od 1 roku na miejsce stałego zamieszkania w obrębie gminy
4. posiada pełnię honorowych praw obywatelskich.

Sołtys, ławnikiem lub zastępcą ławnika może być tylko ten, kto ukończył trzydziesty rok życia.

O potrzebie wystawienia przez Sołtysa dokumentu, stwierdzającego nabycie praw swojszczyzny, rozstrzygają lokalne przepisy statutowe.

§ 42.

Sołtys może przyznać prawa swojszczyzny i takim osobom, które nie spełniły wymogu przewidzianego w paragrafie 41 ust. 1 pod cyfrą 3, jeżeli się na to poprzednio zgodzi Zgromadzenie Gminne (Rada Gminna).

§ 43.

Członek gminy traci prawa swojszczyzny i niepłatne urzędy gminne z chwilą utraty obywatelstwa

Państwa Polskiego lub przeniesienia siedziby swojego stałego zamieszkania poza obręb gminy.

Członek gminy, pozbawiony prawomocnym wyrokiem honorowych praw obywatelskich, traci na zawsze urzędy piastowane w Zarządzie Gminnym i w Radzie Gminnej, jak również na czas wyrokiem oznaczony czynne i bierne prawo wyborcze oraz możliwość zdobycia tego prawa i prawa piastowania urzędów gminnych.

Prawomocne odebranie zdolności do piastowania publicznych urzędów pociąga za sobą trwałą utratę dotychczas piastowanych urzędów w Zarządzie Gminnym i w Radzie Gminnej, a także na czas wyrokiem oznaczony niezdolność do objęcia takich urzędów.

Skazanie na karę ciężkiego więzienia pociąga za sobą utratę urzędów gminnych i trwałą niezdolność do piastowania takich urzędów.

§ 44.

Wykonywanie praw swojszczyzny (§ 40) jest zawieszone:

1. jeśli przeciw członkowi gminy wdrożono postępowanie główne z powodu zbrodni lub występku, które mogą pociągnąć za sobą utratę honorowych praw obywatelskich, lub jeśli członka gminy osadzono w areszcie sądowym; zawieszenie trwa aż do ukończenia postępowania karnego;
2. jeśli członek gminy znajduje się w stanie upadłości.

Jeśli taki członek gminy jest sołtys, ławnikiem lub zastępcą ławnika, Wydział powiatowy zarządzić może wybór komisarycznego zastępcy.

§ 46.

Każdemu wyborcy przysługuje jeden głos.

Rozdział 4.**Rada Gminna.****§ 49.**

W tych gminach, w których liczba uprawionych do głosowania wynosi więcej niż sto, wstępuje od czasu, kiedy lista uprawionych do głosowania (§ 39 ust. 2) to wykaże, w miejsce Zgromadzenia Gminnego Rada Gminna.

Gminy mogą, a w wypadkach, gdy Wydział Powiatowy na wniosek interesowanych lub w interesie publicznym wyda odpowiednią uchwałę, muszą wprowadzić Rady Gminne w drodze statutów lokalnych, chociażby liczba uprawionych do głosowania nie przekraczało stu.

Rada Gminna składa się z następujących członków:

Sołtysa, ławników i radnych.

Na 20 wyborców przypada jeden radny, przy czem każdą liczbę mniejszą od 20 uważa się za pełne 20.

Liczba członków Rady Gminnej (Sołtysa, ławników i radnych) przekraczać nie może liczby 24.

§ 50.

Wybory do Rady Gminnej są tajne, bezpośrednie, powszechne, równe i proporcjonalne.

§ 53.

Na radnych wybrać nie można:

1. urzędników, przez których Państwo wykonuje władzę nadzorczą nad gminami;
2. płatnych urzędników gminnych;
3. urzędników prokuratury i wykonawczych urzędników policyjnych.

Krewni i powinowaci w linii prostej jako też krewni w linii bocznej drugiego stopnia nie mogą być równocześnie członkami tej samej Rady Gminnej.

W razie wyboru krewnych lub powinowatych, którzy nie mogą być równocześnie członkami Rady Gminnej, uważa się za wybranego tylko jednego z nich i to najstarszego wiekiem.

§ 54.

Radnych wybiera się na lat 3.

§ 55.

Lista członków gminy, prowadzona w myśl § 39 ust. 2, jest miarodajną dla wyborów.

§ 56.

W czasie od 15 do 25 stycznia winna być lista członków gminy wyłożona do publicznej wiadomości w miejscu poprzednio ogłoszonym.

Równocześnie z wyłożeniem listy ogłosi Sołtys dzień, godzinę i miejsce wyborów, które odbyć się winny nie wcześniej jak przed upływem 6 tygodni, a nie później jak przed upływem 8-go tygodnia od dnia wyłożenia listy.

Równocześnie powołuje sołtys komisję wyborczą (§ 60).

Od dnia wyłożenia listy wolno każdemu członkowi gminy wnosić w przeciągu dwu tygodni na ręce sołtysa sprzeciw co do ważności listy.

Komisja wyborcza rozstrzyga o sprzeciwach i przeprowadza uzupełnienia oraz sprostowania listy w ciągu 3-go tygodnia, poczem zamyka listę wyborców i ogłasza, ilu radnych należy wybrać.

Jeśli nazwisko objętego listą uprawnionych do głosowania ma być wykreślone, winien go sołtys o tem uwiadomić z podaniem przyczyn na 7 dni przed wykreśleniem.

W ciągu czwartego tygodnia wolno składać listy propozycyjne (§ 59) na ręce przewodniczącego komisji wyborczej.

Komisja wyborcza bada listy propozycyjne, zaopatrza je w numer bieżący, zarządza w razie potrzeby poprawki do dnia 15 lutego i w tymże dniu ogłasza wraz z numerem te listy, które odpowiadają wymogom prawa.

§ 56 a.

Od rozstrzygnięć komisji wyborczej, które są tymczasowo obowiązujące, służy każdemu wyborcy prawo sprzeciwu.

Sprzeciw wnosić należy w przeciągu 14 dni na ręce Sołtysa do Wydziału Powiatowego, który rozstrzyga ostatecznie.

Wniesienie sprzeciwu nie wpływa na termin wyborów.

§ 57.

Dzień wyborów przypaść winien o ile możliwości na niedzielę lub święto.

§ 58.

W razie opróżnienia się miejsca radnego, wstępuje w miejsce dotychczasowego radnego następny z kandydatów wymienionych w tej liście propozycyjnej, z której wybrano dotychczasowego radnego.

Jeżeli listy propozycyjne są tak wyczerpane, że więcej niż połowa miejsc w Radzie Gminnej jest opróżniona, Wydział Powiatowy zarządza wybory uzupełniające.

Wybory uzupełniające przeprowadza się tak jak wybory główne z tem, że okres wyborczy rozpocząć się może w każdym miesiącu (§ 56).

Radni wybrani w wyborach uzupełniających urzędują tylko przez resztę trzylecia, przez które urzędują radni wybrani w wyborach głównych.

§ 59.

Głosuje się na listę propozycyjną.

W liście propozycyjnej należy umieścić kandydatów jednego pod drugim, podając imię, nazwisko, wiek, zawód i miejsce zamieszkania kandydatów. Lista propozycyjna zawierać musi liczbę kandydatów o połowę większą od ilości radnych, których się ma wybrać, przy czem ułamek uważa się za liczbę całą.

Lista propozycyjna podpisana być winna przynajmniej przez dziesięciu wyborców.

Kandydata wymienionego w kilku listach propozycyjnych pozostawia się tylko na tej liście, na której jest wymieniony na miejscu najwyższym.

§ 60.

Komisja wyborcza składa się z Sołtysa lub jego zastępcy jako przewodniczącego i dwóch mężów zaufania powołanych przez niego z pośród wyborców.

§ 61.

Głosowanie odbywa się kartkami.

Kartka winna zawierać albo numer listy ogłoszonej w myśl § 56 ust. 7, albo też wszystkie nazwiska kandydatów listy propozycyjnej, na którą wyborca głosuje, w tym samym porządku, jak je wylicza lista propozycyjna.

Nieważne są kartki wyborcze, które:

1. nie są oddane w kopercie urzędowej,
2. są nieczytelne,
3. są niejasne co do oznaczenia kandydatów,
4. zawierają zastrzeżenia,
5. nie odpowiadają jednej z ogłoszonych list propozycyjnych.

Kilka równobrzmiących kartek w jednej kopercie uważa się za jeden głos.

O ważności kartek wyborczych decyduje komisja wyborcza.

§ 62.

Wybrani są ci, którzy otrzymali proporcjonalną większość głosów.

Wynik wyborów stwierdza się w sposób następujący:

1. na osobnym arkuszu robi się tyle rubryk, ile jest list propozycyjnych,
2. każdą rubrykę oznacza się numerem listy propozycyjnej,
3. na czele każdej rubryki pisze się sumę tej ilości głosów, jaka padła na listę propozycyjną oznaczoną w tej rubryce,
4. gdy we wszystkie rubryki wypisano liczbę głosów oddanych na odnośną listę propozycyjną, dzieli się te li zby najpierw przez 2, następnie przez 3, potem przez 4 itd.
5. wyniki (ilorazy) wpisuje się za porządkiem jeden pod drugim dla każdej rubryki osobno i podkreśla się po kolei tyle najwyższych cyfr, ile radnych się wybiera.

Jeśli wpłynęła jedna tylko lista propozycyjna, natenczas bez przeprowadzenia głosowania wybranych jest tylu kandydatów tejże listy, ile radnych się wybiera, przyczem kandydat wyżej umieszczony ma pierwszeństwo przed kandydatem umieszczonym po nim.

§ 63.

Komisja wyborcza spisuje protokół wyborczy, podpisuje go i oddaje w przechowanie Sołtysowi.

Bezwzględnie po stwierdzeniu wyniku wyborów ogłasza go Sołtys publicznie w sposób przyjęty w danej gminie.

Sprzeciw przeciw ważności wyborów wnosić należy na ręce Sołtysa w przeciągu 14 dni od dnia ogłoszenia wyniku wyborów.

§ 64.

Nowowybrani radni obejmują swój urząd w dniu 1 kwietnia, następującym po wyborach. Ustępujący radni urzędują aż do wprowadzenia nowowybranych.

Radni powołani z wyborów uzupełniających obejmują swój urząd natychmiast po wyborze.

Nowowybranych wprowadza Sołtys na zebranie Rady Gminnej i zobowiązuje przez podanie ręki.

§ 65.

Członkowie gminy są obowiązani do przyjęcia niepłatnych urzędów w Zarządzie Gminnym i w Radzie Gminnej i do sprawowania tychże urzędów przynajmniej przez 3 lata.

Urzędu przyjąć nie potrzeba lub urząd złożyć można, jeśli zachodzą następujące przyczyny:

1. choroba długotrwała,
2. zajęcie, pociągające za sobą częstą lub długotrwałą nieobecność w miejscu zamieszkania,
3. przekroczenie 60-go roku życia,
4. sprawowanie bezpośredniego urzędu państwowego,
5. inne wyjątkowe okoliczności, które według uznania Rady Gminnej, lub gdzie jej niema, Sołtysa, stanowią dostateczne usprawiedliwienie.

Kto sprawował niepłatny urząd w Zarządzie Gminnym i w Radzie Gminnej przez przepisany okres czasu może odmówić przyjęcia takiego lub podobnego urzędu na najbliższe trzylecie.

Członka gminy, który bez przyczyn wyżej wyszczególnionych wzdraga się przyjąć niepłatny urząd w Zarządzie Gminnym lub w Radzie Gminnej, lub sprawować urząd taki przez trzy lata, lub który uchyla się istotnie od sprawowania tychże urzędów, pozbawić można na czas od 3 do 6 lat wykonywania praw z Zarządzie Gminnym i w Radzie Gminnej, oraz pociągnąć na rzecz gminy do świadczeń o $\frac{1}{4}$ aż do $\frac{1}{4}$ wyższych od świadczeń innych członków gminy.

§ 66.

Rada gminna, a gdzie jej niema, Sołtys rozstrzyga:

1. zażalenia i wnioski co do posiadania i utraty praw swojszczyzny oraz co do prawa obieralności na stanowisko w Zarządzie Gminnym i w Radzie Gminnej,
2. o ważności wyborów do Rady Gminnej.
3. o uprawnieniu odmowy i złożenia urzędu w Zarządzie Gminnym i w Radzie Gminnej, jakoteż o skutkach, które zagrażają członkom gminy z powodu niewypełnienia obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy.

§ 67.

Rozstrzygnięcia Rady Gminnej z § 66 nie wymagają potwierdzenia Sołtysa lub władzy nadzorczej.

Rozstrzygnięcia Sołtysa z § 66 nie wymagają potwierdzenia władzy nadzorczej.

Przeciw rozstrzygnięciom tym służy skarga w drodze spornego postępowania administracyjnego. Jeżeli rozstrzygała Rada Gminna, skarżyć może także Sołtys.

Wniesienie skargi przeciw rozstrzygnięciom z § 66 cyfra 1 i 2 nie ma mocy wstrzymującej. W miejsce wyborów unieważnionych przez Radę Gminną lub Sołtysa nie można przedsięwziąć nowych wyborów przed prawomocnem rozstrzygnięciem tejże skargi.

Art. 7.

Przepisy zawarte w rozdziale 6 w §§ 75 do 76 otrzymują następujące brzmienie:

§ 75.

Sołtysa i ławników wybiera Zgromadzenie Gminne (Rada Gminna) z grona członków gminy na lat trzy. Po trzechletnim piastowaniu urzędu wybrać można dotychczasowego sołtysa na następnych lat sześć.

W gminach liczących więcej niż 2000 mieszkańców może Rada Gminna uchwalić ustanowienie Sołtysa płatnego. Sołtysa płatnego wybiera się na przeciąg lat 12.

Sołtysem płatnym może być także osoba z poza grona członków gminy.

W większych gminach ustanowić można za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych w drodze statutu lokalnego jednego lub więcej płatnych ławn., o ile rozmiar albo właściwość spraw Zarządu Gmin. tego wymaga. Liczba płatnych ławników przekraczać nie może jednej trzeciej ogólnej liczby ławników.

Ławników płatnych, którymi mogą być osoby z poza grona członków gminy, wybiera się na lat 12.

§ 75-a.

W razie ustąpienia Sołtysa lub ławnika przed czasem określonym ustawą, zarządza się wybory nowego Sołtysa lub ławnika na czas, do którego ustępujący miał swój urząd sprawować.

W ciągu ostatniego roku trzylecia nowych wyborów się nie przeprowadza. Urząd Sołtysa sprawuje zwykły jego zastępca.

§ 76.

Co do wezwania Rad Gminnych do wyborów Sołtysa i ławników stosuje się przepisy § 104.

W gminach, w których liczba uprawnionych do głosowania wynosi mniej niż 101, przeprowadza się wybory w myśl następujących przepisów:

W czasie od 15 do 23 stycznia winna być lista członków gminy wyłożona do publicznej wiadomości w miejscu poprzednio ogłoszonym.

Równocześnie z wyłożeniem listy ogłosi Sołtys dzień, godzinę i miejsce wyborów, które odbyć się winny nie wcześniej jak przed upływem czterech tygodni, a nie później jak przed upływem 8-go tygodnia od dnia wyłożenia listy.

Od dnia wyłożenia listy wolno każdemu członkowi gminy wnieść w przeciągu dwu tygodni na ręce Sołtysa sprzeciwy co do ważności listy. Sołtys rozstrzyga o sprzeciwach, przeprowadza uzupełnienia oraz sprostowania listy w przeciągu 3-po tygodnia, poczem zamyka listę wyborców.

Jeśli Sołtys zamierza kogokolwiek wykreślić z listy członków gminy, winien go o tem zawiadomić z podaniem przyczyn na 7 dni przed wykreśleniem.

Art. 8.

Przepisy zawarte w rozdziale 5-tym w § 79 otrzymują następujące brzmienie:

§ 79.

Wybory są powszechne, równe, bezpośrednie i tajne.

Art. 9.

Przepisy zawarte w rozdziale 6-tym § 81 otrzymują następujące brzmienie:

§ 81.

Głosowanie odbywa się kartkami.

Nieważne są kartki wyborcze które:

1. nie są oddane w kopercie urzędowej.
2. są nieczytelne.
3. są niejasne co do oznaczenia kandydata.
4. zawierają zastrzeżenia.
5. zawierają nazwisko osoby nieobieralnej.

Kilka równobrzmiących kartek w jednej kopercie uważa się za jeden głos.

Wszystkie nieważne kartki uważa się za nie oddane.

O ważności kartki wyborczej decyduje komisja wyborcza. Kartki wyborcze ważne i nieważne należy dołączyć do protokołu wyborczego i przechowywać tak długo, dopóki wybory nie staną się prawomocne.

Art. 10.

Przepis zawarty w rozdziale 8 w § 109 otrzymuje następujące brzmienie:

§ 109.

Posiedzenia Zgromadzenia Gminnego są jawne.

Dla poszczególnych spraw jawność wykluczyć można uchwałą powziętą na tajnym posiedzeniu.

Statut lokalny przepisać może, że posiedzenia poprzednio ogłaszać należy z podaniem porządku dziennego. Ogłoszenia uskutecznią się w sposób przyjęty w danej gminie.

C z ę ś ć II.

Przepisy przejściowe.

Art. 1—6 p. p.

C z ę ś ć III.

Przepisy końcowe.

Art. 1—2 p. p.

Art. 3.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Poznań, dnia 25 marca 1920 r.

Za Ministra

(—) Połczyński

Podsekretarz Stanu.

Szef Departamentu Spraw Wewnętrznych

(—) Dr. Piechocki.

INSTRUKCJA

o sposobie przeprowadzenia wyborów w gminach wiejskich.

Na podstawie § 149 ordynacji wiejskiej z 3-go lipca 1891 (Zbiór Praw Pruskich str. 233) wydaje się następującą instrukcję:

C z ę ś ć I.

Dla gmin posiadających więcej niż 100 wyborców.

A.

Wybory do Rady Gminnej.

Art. 1.

Każdy Sołtys (przy pierwszych wyborach komisarz wyborczy, zamianowany przez starostę) sporządzi niezwłocznie listę tych wszystkich członków gminy, tak mężczyzn jak i kobiet, którzy ukończyli 20 rok życia, i w chwili wyłożenia listy przynajmniej od 12 miesięcy mają w obrębie gminy miejsce stałego zamieszkania.

Członkami gminy mogą być tylko obywatele Państwa Polskiego.

Art. 2.

Obywatelstwo Państwa Polskiego posiada każda osoba bez różnicy płci, wieku, wyznania i narodowości, która jest osiedlona w granicach Państwa Polskiego, o ile nie służy jej obywatelstwo innego państwa.

Z pośród tych osób odróżnić należy:

1. osoby mieszkające na obszarze b. dzielnicy pruskiej,
2. osoby mieszkające w obszarze b. Królestwa Kongresowego,
3. osoby mieszkające na obszarze, stanowiącym poprzednio część składową państwa austriacko-węgierskiego.

Co do osób pod 1.:

Tu odróżnić należy tych, którzy już przed 1. styczniem 1908 roku mieli na tym obszarze miejsce stałego zamieszkania, od tych, którzy osiedlili się dopiero po tym dniu.

Pierwsi są obywatelami Państwa Polskiego bez zastrzeżeń, o ile nie wykonali przysługującego im prawa opcji, drudzy zaś tylko wtedy, gdy prawo obywatelstwa zostało im nadane, lub gdy są pochodzenia polskiego i nabędą obywatelstwo przez odpowiednią deklarację w myśl art. 3 ustawy o obywatelstwie. Art. ten brzmi: Obywatele państw innych pochodzenia polskiego oraz ich potomkowie uznani będą za obywateli Państwa Polskiego, skoro po powrocie do Polskiego Państwa w urządzie admi-

mistracyjnym miejsca swego zamieszkania złożą dowody pochodzenia polskiego wraz z oświadczeniem, że chcą być obywatelami polskimi i zrzekają się obywatelstwa innego państwa.

Co do osób pod 2.:

Z tych osób posiadają obywatelstwo Państwa Polskiego te, które są zapisane lub mają prawo być zapisanymi do ksiąg stałej ludności Królestwa Polskiego.

Co do osób pod 3.:

Z tych osób te, które są przynależne do jednej z gmin tego obszaru Państwa Polskiego, który stanowił poprzednio część składową państwa austriacko-węgierskiego.

Obywatel Państwa Polskiego jest dalej ta osoba, która urodziła się na obszarze Państwa Polskiego, o ile nie przysługuje jej obywatelstwo innego państwa.

Także cudzoziemka, która poślubiła obywatela Państwa Polskiego jest obywatelką tego państwa.

Art. 8.

Listę członków gminy wyłoży Sołtys dnia 15-go stycznia (przy pierwszych wyborach komisarz wyborczy mianowany przez starostę dnia 15 maja) do publicznego przeglądu przez tydzień i ogłosi przyjętym dotychczas sposobem, gdzie i w których gminach wolno każdemu listę sprawdzać.

Równocześnie ogłosi termin wyborów, miejsce i czas, przez który wybory potrwać. Wybory trwać muszą nie mniej niż 2 godziny i nie więcej niż 10 godzin. Kto nie jest zapisany, lub spostrzeże usterkę co do osób trzecich, może zażądać uzupełnienia listy w ciągu dwóch tygodni od dnia wyłożenia listy.

Sprzeciw wnosić należy na ręce Sołtysa.

Art. 4.

W dniu wyłożenia listy powołuje Sołtys (przy pierwszych wyborach mianowany komisarz wyborczy) jako przewodniczący komisji wyborczej dwu mężów zaufania z grona wyborców, z którymi razem tworzy komisję wyborczą.

Art. 5.

Komisja wyborcza w przeciągu następnego tygodnia bada wniesione sprzeciwy, dokonuje wykreśleń, sprostowań i uzupełnień listy, poczem z końcem tygodnia zamyka listę wyborców przez podpisanie się na niej wszystkich członków komisji.

Art. 6.

W dniu zamknięcia listy wyborców ogłasza przewodniczący komisji wyborczej wezwanie do wręczenia mu list propozycyjnych w przeciągu ty-

godnia, oblicza na podstawie listy wyborczej, ilu ma się wybrać radnych i tę liczbę także równocześnie podaje do wiadomości publicznej. Wpływające listy wyborcze oznacza wedle kolejności ich wpływania literami w porządku alfabetycznym lub cyframi porządkowymi.

Art. 7.

Ilość radnych oblicza się w następujący sposób:

Na każdych 20 wyborców przypada 1 radny, przyczem każdą mniejszą od 20 liczbę uważa się za pełne dwadzieścia.

Jeśli zatem jest np. 312 wyborców, liczba radnych będzie 16.

Jeśli jednak wyborców jest np. 60⁰, a ławników ma się wybrać 5, wolno wybrać tylko 18 radnych, jakkolwiek wypadłaby liczba 30, a to dlatego, że liczba członków Rady Gminnej razem z sołtysem i ławnikami nie może przekraczać liczby 24. Zatem 18 radnych + 6 (1 sołtys i 5 ławników) = 24.

Art. 8.

W liście propozycyjnej należy podać imię, nazwisko, stan, zawód i miejsce zamieszkania takiej ilości członków gminy, która jest o połowę większą niż ilość mających się wybrać radnych. Jeżeli zatem wybiera się 8 radnych, w liście wypisać należy 12 nazwisk.

Do każdej listy muszą być osobno dołączone świadectw tych, którzy są na niej wypisani, że w razie wyboru urząd przyjmą.

Lista propozycyjna musi być podpisaną przynajmniej przez 10 wyborców, w przeciwnym razie nie będzie brana pod uwagę.

Wśród tych 10 wyborców mogą być także tacy wyborcy, którzy podani są jako kandydaci w liście propozycyjnej.

U dołu listy wymienić należy osoby (osobę zaufania i jej zastępcę) które mają być uprawnione do pertraktacji z komisją wyborczą co do uzupełnienia, zmiany lub cofnięcia listy propozycyjnej. Jeśli w liście tych osób zaufania nie wymieniono, wówczas uważać należy za osobę zaufania tego, kto podpisany jest na pierwszym miejscu a następnego jej zastępcę.

Art. 9.

Przewodniczący komisji wyborczej porozumiewa się z osobami zaufania co do usterek zachodzących w listach propozycyjnych, poleca uzupełnienie, poprawienie lub zmianę listy np. jeśli na liście brak potrzebnej ilości podpisów, jeśli jest niewyraźna, jeśli nie zawiera przepisanej ilości nazwisk kandydatów; jeśli zachodzi wątpliwość, czy wypisani na niej kandydaci mają prawo obieralności, lub czy istnieją wątpliwości, oraz jeśli nie jest dodane ich oświadczenie co do przyjęcia urzędu w razie wyboru.

Gdy mimo porozumienia się z osobami zaufania usterki co do list propozycyjnych nie dadzą się usunąć, komisja wyborcza rozstrzyga, czy listy propozycyjne są ważne lub nieważne.

O swoich rozstrzygnięciach donosi komisja wyborcza osobom zaufania bezzwłocznie.

Art. 10.

Po upływie terminu przepisane dla sprostowania list propozycyjnych przewodniczący komisji wyborczej ogłasza te listy, które odpowiadają wymogom prawa, przyczem wystarcza dla odróżnienia poszczególnych list podać dla każdej listy nazwisko kandydata wymienionego na pierwszym miejscu w tej liście, literę lub cyfrę.

Art. 11.

Jeśli wpłynie jedna tylko lista propozycyjna, natenczas, jeśli jest ważna, nie należy przeprowadzać głosowania. Wybrani są kandydaci tej listy w takiej ilości, jaka odpowiada ilości radnych, których się ma wybrać, przyczem kandydat poprzednio wymieniony ma pierwszeństwo przed kandydatem wymienionym po nim.

W takim wypadku komisja wyborcza spisuje krótki protokół, stwierdzający, że wpłynęła tylko jedna lista propozycyjna i, że głosowania nie było, oraz, że tacy a tacy kandydaci zostali wybrani. Stwierdzenie to komisja wyborcza ogłasza sposobem zwykle używanym.

Art. 12.

W dniu wyborów zbiera się w oznaczonym lokalu o oznaczonej godzinie komisja wyborcza. Przewodniczący, który ma prawo i obowiązek utrzymania porządku w lokalu wyborczym, zarządza co należy:

Stół, przy którym zasiada komisja wyborcza, należy ustawić tak, by można było dojść do niego ze wszystkich stron.

Z pobliżu stołu ustawia się naczynie nakryte, (urnę wyborczą) do wrzucania kartek wyborczych. Przedtem komisja wyborcza winna się przekonać o tem, że urna jest próżna.

Od chwili ustawienia urny aż do ukończenia głosowania nie wolno urny otwierać.

Przewodniczący komisji wyborczej czuwać winien nad tem, by w lokalu wyborczym nie rozkładano ani nie rozdawano kartek wyborczych, ani też nie uprawiano agitacji.

Art. 13.

Wyborca otrzymuje w lokalu wyborczym od jednego z członków komisji kopertę, zaopatrzoną w stempel urzędowy, wkłada w nią swoją kartkę wyborczą, potem przystępuje do stołu, przy którym zasiada komisja wyborcza i wymienia swoje imię i nazwisko.

Karta wyborcza winna brzmieć tak, jak lista propozycyjna, na którą wyborca głosuje. Wystarcza jednak, by na kartce wyborczej podane było nazwisko kandydata, wymienionego na pierwszym miejscu jednej z list propozycyjnych, lub też, by oznaczoną była literą lub cyfrą, jeśli w ten sposób listy propozycyjne były oznaczony przy ich ogłaszaniu.

Art. 14.

Każdy wyborca oddaje głos osobiście. Chorym i kalekom wolno posługiwać się pomocą drugih.

Art. 15.

Jeden z członków komisji, któremu przewodniczący to polecił sprawdza spis wyborców i przy oddawaniu głosu przez wyborców notuje przy jego nazwisku, że głos oddał, lub też robi widoczny znak przez zakreślenie jego nazwiska.

Art. 16.

Przewodniczący po sprawdzeniu zapisania wyborcy w spisie odbiera od niego kopertę i niezależną wrzuca do urny.

Art. 17.

Głosowanie kończy się z upływem godziny oznaczonej.

Gdy w chwili tej znajdują się w lokalu wyborczym osoby, którzy głosów nie oddali, natenczas komisja wyborcza zamyka lokal i odbiera ich głosy.

Gdy już niema głosujących, komisja wyborcza lokal otwiera i przystępuje do sprawdzenia wyniku wyborów.

Komisja wyborcza wyjmując z urny koperty, liczy je i sprawdza, czy ilość kopert zgadza się z ilością oddanych głosów zapisanych w spisie wyborców.

Obie te liczby wpisuje się do protokołu wyborczego.

Następnie otwiera się koperty, sprawdza, o ile oddane głosy są ważne i zestawia się je według list propozycyjnych.

Art. 18.

Wynik wyborców oblicza się w sposób podany w poniżej przytoczonym przykładzie:

Przykład:

W danej gminie jest 314 wyborców, wybiera się 16 radnych. List propozycyjnych wpłynęło 5. Po stwierdzeniu liczby głosów oddanych na poszczególne listy, okazało się, że:

Na listę A padło	135 głosów
Na listę B padło	98 głosów
Na listę C padło	36 głosów
Na listę D padło	25 głosów
Na listę E padło	20 głosów

Ustawia się zatem 5 rubryk i wpisuje w każdą ilość oddanych głosów, oznaczając każdą rubrykę nazwiskiem lub znakiem tej listy propozycyjnej, dla której daną rubrykę przeznaczono.

Dzielnik	A	B	C	D	E
1	¹⁾ <u>135</u>	²⁾ <u>98</u>	⁶⁾ <u>36</u>	¹⁰⁾ <u>25</u>	¹³⁾ <u>20</u>
2	³⁾ <u>67</u>	⁴⁾ <u>49</u>	¹⁶⁾ <u>18</u>	12	10
3	⁵⁾ <u>45</u>	⁸⁾ <u>32</u>	12	8	6
4	⁷⁾ <u>33</u>	¹¹⁾ <u>24</u>	9	5	5
5	⁹⁾ <u>27</u>	¹⁴⁾ <u>19,6</u>	7	4	3
6	¹²⁾ <u>22</u>	15	6	3	2
7	¹⁵⁾ <u>19,2</u>	14	5,1	3,5	2,8
	7 radnych	5 radnych	2 radnych	1 radny	1 radny

Mając takie rubryki, wpisuje się w każdą z nich sumę głosów oddanych na listę, którą dana rubryka przedstawia. Następnie dzieli się te cyfry przez dwa, podpisując pod każdą iloraz. Potem dzieli się przez 3, 4, 5, 6 itd. Gdy uzyska się taki szereg cyfr, przystępuje się do podkreślenia. Podkreślanie odbywa się w takim porządku, że najpierw podkreśli się najwyższą ze wszystkich cyfr (135 w rubr. A.) Potem najwyższą po niej cyfrę 98 (rubr. B.), następnie cyfrę 57 (rubr. A.) itd., aż ilość podkreślonych cyfr. dosięgnie ilości wybrać się mających radnych.

Numera obok każdej podkreślonej cyfry z prawej strony umieszczone wskazują kolejność podkreślenia.

Ilość podkreślonych w każdej rubryce cyfr pokazuje, ilu na tę listę propozycyjną, którą dana rubryka przedstawia, przypadło radnych.

W powyższym przykładzie przypadło zatem na listę A siedmiu, na listę B pięciu, na listę C dwu radnych, na listę D i E po jednym radnym.

Art. 19.

Z całej czynności komisji wyborczej od chwili otwarcia wyborów aż do ukończenia spisuje się protokół w formie podanej na końcu niniejszej instrukcji. (Wzór A.)

Protokół ten podpisują wszyscy członkowie komisji.

Wszelkie dokumenty wyborcze (listę wyborców kartki, ważne i nieważne, zapiski kontrolujące, protokół) bierze przewodniczący komisji wyborczej w przechowanie.

Art. 20.

Po stwierdzeniu wyniku wyborów ogłasza go przewodniczący komisji wyborczej i donosi wybranym o wyborze. W razie, gdy wybrany wyborcu nie przyjmie, lub wskutek śmierci, ustąpienia lub innych przyczyn przestanie być członkiem Rady Gminnej, natenczas bez przeprowadzenia nowych wyborów wstępuje w jego miejsce następny z wymienionych w tej liście propozycyjnej kandydatów, na mocy której nieprzyjmujący wyboru lub ustępujący został wybrany.

Jeśli cała lista propozycyjna została w ten sposób wyczerpana, pozostaje odnośne miejsce nieobsadzone.

Jeśli więcej niż połowa urzędów radnych jest nieobsadzona, wydział powiatowy zarządza nowe wybory uzupełniające. Wybory uzupełniające przeprowadza się taksamo, jak wybory główne.

Art. 21.

Sprzeciwu przeciw wyborom wolno podawać w przeciągu 14 dni na ręce sołtysa.

W razie niewniiesienia sprzeciwu w ciągu powyższego terminu wybory są prawomocne.

Art. 22.

W razie unieważnienia wyborów przeprowadza się ponowne wybory według tych samych przepisów, jak wybory poprzednie.

W razie nowych wyborów należy przekładać nowe listy propozycyjne.

B.

Wybory sołtysa i ławników.

Art. 23.

Rada Gminna składająca się z sołtysa, ławników i nowo wybranych radnych, wybiera sołtysa i taką liczbę ławników jaką wieś dotychczas posiadała.

Przy pierwszych wyborach wybierają sami nowo wybrani radni.

Art. 24.

Wybór sołtysa i wybór każdego ławnika z osobna odbywa się kartkami tak, że na kartce wyborczej wolno napisać tylko jedno nazwisko. Kartki wyborcze oddaje się przewodniczącemu komisji wyborczej.

Komisja wyborcza stwierdza ilość obecnych, ilość oddanych ważnych kartek i wynik wyborów, poczem przystępuje do wyboru pierwszego ławnika, postępując tak, jak przy wyborze sołtysa. W ten sam sposób wybiera się następnych ławników, względnie zastępcę ławnika.

Art. 25.

Wybrany jest ten, kto otrzymał więcej, niż połowę wszystkich ważnych oddanych głosów.

Jeśli nikt nie otrzymał takiej większości głosów, przewodniczący komisji wyborczej zarządza ściślejsze wybory pomiędzy temi dwoma osobami, które otrzymały największe ilości głosów.

Głosowanie w tych ściśłych wyborach przeprowadza się także kartkami.

Jeden z członków komisji prowadzi protokół (wzór B.), który podpisać winni wszyscy członkowie komisji. Kartki, oddane na wybór sołtysa i każdego ławnika z osobna składa się do kopert. Koperty te pieczętuje się, umieszczając na nich stosowny napis np. „kartki na wybór sołtysa“, lub „kartki na wybór ławnika“.

Protokół i kartki w kopertach wręcza przewodniczący komisji wyborczej komisarzowi obwodowemu, względnie naczelnikowi obwodu, który przedkłada je staroście, celem zatwierdzenia sołtysa i ławników.

Art. 26.

Sprzeciwu przeciw wyborom wolno podawać w przeciągu 14-tu dni na ręce sołtysa.

W razie niewniesienia sprzeciwu w powyższym terminie, wybory są prawomocne.

Art. 27.

Dotychczasowi sołtysi i ławnicy pozostają nadal w urzędowaniu aż do zatwierdzenia nowo wybranych przez starostę.

C z ę ś ć II.

Dla gmin, posiadających mniej niż 101 wyborców.

Art. 28.

Dla gmin, posiadających mniej niż 101 wyborców, obowiązują co do przeprowadzenia wyborów sołtysa i ławników §§ 1—3, niniejszej instrukcji a nadto następujące przepisy:

Art. 29.

W dniu wyłożenia listy zwołuje sołtys Zgromadzenie Gminne celem wyboru dwu mężów zaufania, z którymi tworzy komisję wyborczą, jako jej przewodniczący (przy pierwszych wyborach mianowany przez starostę komisarz wyborczy dobiera sobie z grona wyborców dwóch mężów zaufania).

Art. 30.

Komisja wyborcza bada w przeciągu następnego tygodnia wniesione sprzeciwy, dokonuje wykreśleń, sprostowań i uzupełnień listy, poczem zamyka listę wyborców przez podpisanie się na niej wszystkich członków komisji.

Art. 31.

W dniu wyborów o oznaczonej godzinie otwiera przewodniczący komisji wyborczej lokal wyborczy.

Stół, za którym zasiada przewodniczący, winien być tak ustawiony, aby można było do niego dościsnąć ze wszystkich stron. Urna wyborcza stoi przed przewodniczącym.

Urna wyborczą może być każde nalezycie nakryte naczynie, które w nakryciu posiada otwór do wrzucania kartek wyborczych. Komisja przekonuje się o tem, że urna jest próżną.

Przewodniczący wzywa wyborców do oddania głosów na wybór sołtysa.

Każdy z wyborców przystępuje osobno do stołu i wypowiada swoje imię i nazwisko, otrzymuje od komisji kopertę, opatrzoną pieczęcią sołtysa, wkłada w nią na uboczu kartkę wyborczą, na której napisane być może nazwisko jednego tylko członka gminy i oddaje kopertę zamkniętą przewodniczącemu.

Przewodniczący wrzuca kopertę do urny.

Art. 32.

Jeden z członków komisji sprawdza spis wyborców. Przy nazwisku wyborcy, który głos swój oddał, robi znak widoczny.

Art. 33.

Jeden z członków komisji prowadzi protokół czynności komisji wyborczej, który podpisany być winien po ukończeniu wyborów przez wszystkich członków komisji. (Wzór C.)

Art. 34.

Po ukończeniu głosowania jeden z członków komisji przelicza liczbę tych, którzy głosy oddali, drugi członek przelicza liczbę kopert.

Obie liczby, które powinny się zgadzać, należy wpisać do protokołu wyborczego.

Następnie przewodniczący wyjmując kartki z kopert i odczytuje wypisane na nich nazwiska, obydwa zaś mężowie zaufania zapisują w skorowidzu ilość głosów oddanych na poszczególną osobę.

Art. 35.

Wybrana jest ta osoba, która otrzymała więcej niż połowę wszystkich ważnych oddanych głosów. W razie nieuzyskania takiej większości głosów, zarządza przewodniczący wybory ściśle pomiędzy temi dwoma osobami, które uzyskały największe ilości głosów. Głosowanie przy ścisłych wyborach odbywa się także kartkami.

Art. 36.

Sprawdzanie wyniku wyborów odbywa się w lokalu wyborczym publicznie.

Po sprawdzaniu ogłasza przewodniczący wynik wyborów.

Art. 37.

Następnie zarządza przewodniczący wybory pierwszego ławnika. Wybory te przeprowadza się taksamo, jak wybory sołtysa. Po wybraniu pierwszego ławnika wybiera się następnego, zachowując zawsze powyżej podane przepisy.

Po ukończeniu wyborów zbiera przewodniczący wszystkie ważne i nieważne kartki, oddane na wybór sołtysa i każdego ławnika osobno, wkłada je do oddzielnych kopert, na których umieszcza stosowny napis, n. p. „kartki na wybór sołtysa“, „kartki na wybór ławnika“ itd. i przechowuje razem z protokołem wyborczym.

Art. 38.

Sprzeciw przeciw wyborom wolno podawać w przeciągu 14-tu dni od dnia wyborów na ręce Sołtysa (przy pierwszych wyborach na ręce komisarza wyborczego).

W razie niewniesienia sprzeciwu przeciw wyborom w przeciągu powyższego terminu wybory są prawomocne.

Art. 39.

Przewodniczący komisji wyborczej ma prawo i obowiązek utrzymywania ładu i porządku w lokalu wyborczym i przestrzegać powinien, aby w czasie wyborów nie rozdawano w lokalu wyborczym kartek wyborczych, nie przemawiano i nie uprawiano agitacji.

Art. 40.

Po ukończeniu wyborów przewodniczący komisji wyborczej wysyła wszelkie, dokumenty wyborcze komisarzowi obwodowemu, względnie naczelnikowi odvodu, który je przesyła staroście.

Poznań, dnia 25 marca 1920 r.

Za Ministra

(—) Półczyński

Podsekretarz Stanu.

Szef Departamentu Spraw Wewnętrznych

(—) Dr. Piechocki.

Celem sprawnego i zgodnego z obowiązującymi przepisami przeprowadzenia wyborów polecam p. p. sołtysom zaznajomić się dokładnie z powyżej podanymi przepisami i przystąpić już teraz do prac przygotowawczych, przewidzianych powyżej cytowanym rozporządzeniem wzgl. instrukcją.

Wszelkie druki potrzebne do przeprowadzenia wyborów jak spisy wyborców, protokoły czynności komisji wyborczej przy przeprowadzeniu wyborów do Rady gminnej wzgl. Zarządu gminnego nabyć można w składnicy formularzy Wydziału Powiatowego pokój 5.

Celem możliwego ułatwienia p. p. Sołtysom sprawnego przeprowadzenia wyborów podaję poniżej kalendarz wyborczy, określający ściśle najważniejsze terminy i daty przepisane w rozporządzeniu tymczasowym o zmianie pruskiej ordynacji wiejskiej dla siedmiu wschodnich prowincji Monarchji z dnia 3. lipca 1891 r. wzgl. instrukcji o sposobie przeprowadzenia wyborów w gminach wiejskich, a odnoszące się do przeprowadzenia wyborów do Rad gminnych i Zarządów gminnych i polecam bezwarunkowo ściśle przestrzeganie podanych terminów.

**A. Wybory do Rady gminnej i Zarządu gminnego
w gminach posiadających więcej niż 100 wyborców.**

15. I. 29 r. a) Sołtys ogłosi w sposób w danej gminie przyjęty, że listy wyborców są wyłożone **w czasie od 15—25 stycznia 1929 r.** do wglądu publicznego i równocześnie wyłoży listy (§ 56 ustęp I.)
b) Sołtys ogłosi dzień, godzinę i miejsce wyborów, które odbyć się winny w czasie od 26 lutego do 11 marca 1929 r. (w niedzielę dnia 3 lub 10 marca) (§ 56 ustęp II.)
c) Sołtys powołuje komisję wyborczą (§ 56 ustęp III.) Skład komisji Skład komisji wyborczej określa § 60.
d) Sołtys ogłosi, że ewtl. sprzeciwy co do ważności listy wyborców wnosić należy w przeciągu dwu tygodni od dnia wyłożenia listy na ręce sołtysa. (§ 56 ustęp IV).
29. I.-4. II. 29 r. Komisja wyborcza rozstrzyga o sprzeciwach i przeprowadza uzupełnienia oraz sprostowania listy wyborców (§ 56 ustęp V).
5. II. 29 r. Komisja wyborcza zamyka listę wyborców i ogłasza ilu radnych należy wybrać, oraz, że w czasie od 5 do 11. lutego 1929 r. należy składać listy propozycyjne (ulożone według zasad ustalonych w § 59 wzgl. art. 8, instrukcji) na ręce przewodniczącego komisji wyborczej (§ 56 ustęp VII.)
15. II. 29 r. Komisja wyborcza po uprzednim zbadaniu list propozycyjnych i zaopatrzeniu ich w numery bieżące, ogłasza te listy propozycyjne, które odpowiadają wymogom prawa (§ 56 ustęp VIII).
26. II.—11. III. 29 r. a) Należy przeprowadzić wybory (według zasad ustalonych w §§ 57-63 wzgl. art. 11-20 instrukcji). Dzień wyborów przypaść winien o ile możliwości na niedzielę lub święto (§ 57) (3 lub 10. marca). Wybory trwać muszą nie mniej niż 2 godziny i nie więcej niż 10 godzin (art. 3. instr.)
b) Bezzwłocznie po stwierdzeniu wyniku wyborów ogłasza go sołtys publicznie, w sposób w danej gminie przyjęty (§ 63 ustęp II).
1. wzgl. 2. IV. 29 r. Wprowadza sołtys nowowybranych radnych na zebranie Rady gminnej i zobowiązuje przez podanie ręki (§ 64 ustęp III).
1. IV. - 15. IV. 29 r. Rada gminna składająca się z dotychczasowego sołtysa i ławników oraz nowowybranych radnych wybiera sołtysa i ławników (§ 75 wzgl. art. 23-25 instr.)
18. IV. 29 r. Najdalej do dnia 18. IV 29 r. przesyła przewodniczący komisji wyborczej protokół wyborczy oraz kartki wyborcze w kopertach **na moje ręce.**

**B. Wybory do Zarządu gminnego
w gminach posiadających mniej niż 101 wyborców.**

15. I. 29 r. a) Sołtys ogłosi w sposób w danej gminie przyjęty, że listy wyborców są wyłożone **w czasie od 15-23. stycznia 1929 r.** do wglądu publicznego i równocześnie wyłoży listy (§ 73 ustęp II).
b) Sołtys ogłosi dzień, godzinę i miejsce wyborów, które odbyć się winny w czasie od 12. lutego do 11. marca 1929 r.) w niedzielę dnia 17. wzgl. 24. lutego lub 3 wzgl. 10. marca (§ 76 ustęp IV).

- c) Sołtys ogłosi, że ewtl. sprzeciwy co do ważności listy wyborców wnieść należy w przeciągu dwu tygodni od dnia wyłożenia listy na ręce sołtysa (§ 76 ustęp V).
- d) Sołtys zwołuje Zgromadzenie gminne celem wyboru dwu mężów zaufania. (Sołtys i mężowie zaufania tworzą komisję wyborczą) (art. 29 instr.)
29. I. - 4. II. 29 r. Komisja wyborcza rozstrzyga o sprzeciwach i przeprowadza uzupełnienie i sprostowania listy wyborców, poczem zamyka listę wyborców (art. 30 instr.)
12. II.-11. III. 29 r. Należy przeprowadzić wybory (według zasad ustalonych w §§ 79—81 wzgl. art. 31—37 instrukcji. Dzień wyborów przypaść winien o ile możliwości na niedzielę lub święto (§ 57) (17 wzgl. 24 lutego lub 3 wzgl. 10 marca). Wybory trwać muszą nie mniej niż 2 godziny (art. 3 instr.)
15. III. 1929 r. Najdalej do dnia 15. III. 29 r. przesyła przewodniczący komisji wyborczej protokół wyborczy i kartki wyborcze w kopertach **na moje ręce.**

W nieprzekraczalnym terminie do dnia 18 stycznia 1929 r. doniosą mi wszyscy p. p. Sołtysi, o wyłożeniu z dniem 15. stycznia 1929 r. list wyborców do wglądu publicznego.

Chojnice, dnia 20. grudnia 1928 r.

Starosta Powiatowy

(—) Weiss.

L. dz. II. b. 15129/28 W. P.

569

W sprawie odroczenia służby wojskowej uczniom średnich Zakładów naukowych, reprobowanym przy egzaminie dojrzałości.

Na podstawie okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 215 z dnia 13 listopada 1928 r. Nr. Wojsk. 1270/28 oraz dekretu Pana Wojewody Pomorskiego z dnia 23. 11. 28. r. ldz. IVE 26029/28 podaję co następuje:

Mogą zająć wypadki, że poborowi uczniowie szkół średnich ogólnokształcących, zostali przy egzaminie dojrzałości reprobowani na przeciąg 1/2 roku.

Ponieważ poborowi tacy w danym wypadku mimo nie ukończenia szkoły z dobrym wynikiem przestali być uczniami ostatniej klasy, przeto z odroczenia służby wojskowej w myśl art. 61. p. l. ust. o powsz. obow. wojskowym nie mogą już korzystać.

Z uwagi jednak na to, że powołanie takich poborowych do czynnej służby wojskowej już w okresie jesienno-wiosennym uniemożliwiłoby im ukończenie nauki i pozbawiło prawa do skróconej

służby wojskowej. Min. Spraw Wojskowych zgodziło się udzielać tym poborowym przesunięcia terminu wcielenia do szeregów od czasu wcielenia 1 i pół rocznych w roku następnym.

Udzielanie jednak wzmiankowanych przesunięć terminów wcielenia uzależnione będzie od przedłożenia przez petentów władzom wojskowym (P. K. U.), zaświadczeń o przynależności ich do oddziałów wychowania fizycznego, — posiadania I. wzgl. II. stopnia p. W. — odbycia obozów letnich — wogóle od czynnego udziału w przygotowaniu się do służby wojskowej w okresie przedwcieleniowym do czynnej służby wojskowej

Ponadto petenci będą musieli przedłożyć zaświadczenia, wydane przez odnośne władze szkolne o zachodzącej przeszkodzie w ukończeniu szkoły średniej wzgl. uzyskaniu egzaminu dojrzałości (np. choroby, tragiczne wypadki w rodzinie itp.). co musi być w każdym wypadku stwierdzone przez powyższą władzę szkolną przy równoczesnym postawieniu przez nią opinii o odnośnym uczniu oraz wniosku, czy na przesunięcie terminu zasługuje i rokuje nadzieję na pomyślne rezultaty naukowe w okresie — który mu w drodze wyjątku władze wojskowe przyznać zamierzają.

Prośby powyższe winni petenci kierować do M. S. Wojsk. Biuro Uzupełnień przez właściwe P. K. U. w ten sposób, aby przynajmniej cztery tygodnie przed okresem wcielenia jesienno, były już złożone, gdyż podania składane w terminie późniejszym, rozpatrywane nie będą.

P. P. Burmistrze, Sołtysi i Przełożeni obszarów dworskich podadzą powyższe do wiadomości mieszkańców swych gmin sposobem w danej gminie praktykowanym.

Chojnice, dnia 11. grudnia 1928 r.

Starosta Powiatowy

w/z

(—) Młyński,
referendarz

L. dz. IV.-16b-23 20/28

570

W sprawie otwarcia zakładów elektrycznych.

Zdarzają się niejednokrotnie wypadki, że elektrownie bywają budowane i uruchamiane bez uzyskania odpowiednich pozwoleń władzy. Zdarza się nawet, że elektrownie, mające zawodowo zbywać energię elektryczną powstają i są uruchamiane bez uzyskania uprawnień rządowych.

Wobec powyższego wyjaśniam co następuje:

Według artykułu 1 i 11 ustawy elektrycznej z dnia 21. marca 1922 (Dz. U. R. P. Nr. 34. poz. 277) na zakłady elektryczne, mające **zawodowo zbywać energię elektryczną** wymagane są uprawnienia (koncesje rządowe;) stosownie zaś do art. 16 tejże ustawy na budowę i uruchomienie wszelkich zakładów elektrycznych a więc takich prywatnych, w których wytwarza energia przeznaczona jest do własnego użytku, a nie na zbyt należy uzyskać pozwolenie policyjno — techniczne (konsens).

Do czasu wydania przez Ministerstwo Robót Publicznych jednolitego rozporządzenia w tej sprawie dla otrzymania pozwolenia na budowę zakładu elektrycznego należy:

- 1) złożyć do Urzędu Wojewódzkiego Dyrekcji Robót Publicznych wnioski z dołączeniem planów i projektów zakładu elektrycznego w 3 egzemplarzach.

- 2) Po przeprowadzeniu na miejscu dochodzenia policyjno — technicznego i po zatwierdzeniu planów i projektów Województwo wydaje pozwolenie na budowę zakładu elektrycznego.

- 3) Po wykończeniu budowy zakładu, po komisijnym zbadaniu go przez Komisję Wojewódzką i stwierdzeniu, że potrzebne przeróbki i uzupełnienia, zauważone przez Komisję, zostały wykonane, zostanie wydane pozwolenie na uruchomienie zakładu elektrycznego.

Powyższe podają do wiadomości zainteresowanych celem stosowania się do powyższego przy budowie i uruchomieniu zakładów elektrycznych.

P. P. Wójtowie będą czuwać nad tem aby pod żadnym warunkiem nie dopuszczać do nielegalnego otwierania zakładów elektrycznych, jako sprzecznego z obowiązującym prawem i zagrażającego bezpieczeństwu publicznemu.

Organa P. P. winny bezwzględnie mi donieść, o budowach zakładów elektrycznych prowadzonych bez uzyskania koncesji wzgl. konsensu.

Chojnice, dnia 11. grudnia 1928 r.

Starosta Powiatowy

w/z.

(—) Młyński
referendarz

L. dz. III-22-21502/28

571

W sprawie poszukiwania byłych internowanych.

Wobec napływających do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych licznych zapytań w sprawach byłych internowanych na podstawie reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15. X. 1928 r. Nr. A. P. 6971/1 Pan Wojewoda Pomorski zawiadomil, że akta zlikwidowanych w swoim czasie obozów internowanych zostały przekazane do Centralnego Archiwum Wojskowego w Warszawie i z tego powodu wszelka korespondencja w sprawach byłych internowanych jak na przykład poszukiwania za nimi przez ich rodziny, względnie przez rosyjski

ezerwony krzyż, zapotrzebowania kart ewidencyjnych b. internowanych, stwierdzenie faktu internowania względnie pobytu w obozie internowanych itp., winna być kierowana bezpośrednio do wskazanego wyżej archiwum, a nie, jak dotychczas, do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Powyższe podaję do wiadomości.

Chojnice, dnia 11. grudnia 1928 r.

Starosta Powiatowy

w/z.

(—) Młyński
referendarz

L. dz. III. 30-22017/28

572**W sprawie zagubienia pieczęci gminy Janków.**

W ślad za ogłoszeniem umieszczonem w Oręd. Urzędowym Nr. 49/28 poz. 525 podaję niniejszem do wiadomości, że pieczęć Urzędu gminy Janków powiat Opoczno została odnalezioną.

Chojnice, dnia 11. grudnia 1928 r.

Starosta Powiatowy

w/z

(—) Młyński
referendarz

I. dz. III.-30-22014/28.

573**Obwieszczenie**

Pan Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 11. X. br. udzielił exequatur listem komisyjnym p. Zdenka Matouska jako Konsula Czechosłowacji na obszar Województw Poznańskiego i Pomorskiego z siedzibą w Poznaniu.

Chojnice, dnia 11. grudnia 1928 r.

Starosta Powiatowy

w/z.

(—) Młyński

referendarz

L. dz. 23375/28

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

Prez. 1282/28

2. R. S.

Obwieszczenie.

Rozkład roków sądowych w Lipnicy na rok 1929.

1. styczeń	15—17
2. marzec	12—14
3. maj	14—16
4. lipiec	9—11
5. wrzesień	17—19
6. listopad	12—14

Chojnice, dnia 30. listopada 1928.

24

Sąd Powiatowy.

Prez. 1283/28

2. R. S.

Obwieszczenie.

Rozkład roków sądowych w Brusach na rok 1929.

1. styczeń	9—10
2. luty	13—14
3. marzec	20—21
4. kwiecień	10—11
5. maj	22—23
6. czerwiec	12—13
7. lipiec	17—18
8. wrzesień	11—12
9. październik	16—17
10. listopad	20—21
11. grudzień	11—12

Chojnice, dnia 27. listopada 1928 r.

25

Sąd Powiatowy.

Obwieszczenie!

Ponieważ zaległości na rzecz Kasy Chorych ciągle wzrastają mimo regularnego przysyłania pracodawcom rachunków obliczonych składek, wzywa się zainteresowanych pracodawców do niezwłocznego odstawienia do tutejszej kasy wszystkich składek zaległych szczególnie części składek potrąconych ze zarobków pracowników, gdyż w innym bowiem razie skorzysta Kasa z przyługującego jej prawa i skieruje wszystkie wypadki niezastugujące na uwzględnienie na drogę karno-sądową.

Chojnice, dnia 17. grudnia 1928 r.

23

Zarząd

Powiatowej Kasy Chorych.

Na gwiazdkę

poleca

pierniki,	marcypan,
orzechy piernikowe,	herbatniki marcypan.,
pralinki,	kartofelki marcypan.,
cukierki,	figury marcypanowe,
czekolada,	figury czekoladowe.
bonbonierki,	

Wielki wybór:

Wielki wybór:

B. RADKE

cukiernia i kawiarnia

Zamówienia na torty, drzewce i ciasta każdego gatunku wykonuje się prędko i akuratanie.